



gemeente  
**Zoetermeer**

2019-2020



**Leerplicht/RMC**

**JAAERVERSLAG**

## VOORWOORD

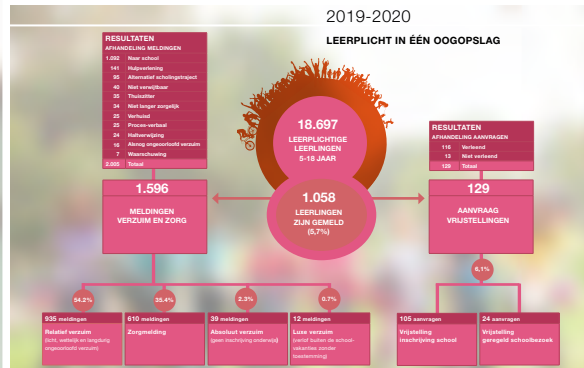
Voor u ligt het jaarverslag Leerplicht/RMC 2019-2020. De foto op de voorkant spreekt boekdelen. Het laatste kwartaal van het schooljaar zaten we ineens in een totale lockdown en kon het onderwijs alleen nog online geboden en gevolgd worden. Het was een enorme uitdaging voor de scholen om dat zo snel mogelijk in te richten en om de lessen samen met ouders en verzorgers van de leerlingen op te pakken. Deze manier van werken vroeg ook om een andere samenwerking tussen gemeente, het onderwijs en kinderopvang. Was er voor elk kind een computer of Ipad beschikbaar, was er noodopvang geregeld voor kwetsbare kinderen en voor kinderen van ouders met cruciale beroepen, deed elke leerling mee en was iedereen in beeld?

Ik ben trots op alles dat in zo'n korte tijd, met vereende krachten voor elkaar is gebokst. Leerkrachten moesten digitale onderwijsmaterialen ontwikkelen, ouders werden als juf en meester ingezet, leerplichtambtenaren legden huisbezoeken af als kinderen gemist werden. Het was een heel leerzame periode waarvan we toen nog niet voorzagen dat die zo lang zou duren. Pas de komende jaren zullen we gaan merken wat dit met de ontwikkeling van alle kinderen en jongeren heeft gedaan, zowel wat betreft hun leervorderingen als ook hun welbevinden. Ik reken er daarom op dat wij deze intensieve samenwerking voortzetten om eventuele achterstanden bij de Zoetermeerse leerlingen in te lopen zodat zij kansrijk hun schoolloopbaan kunnen vervolgen.



**Jan Iedema**  
**Wethouder Onderwijs**

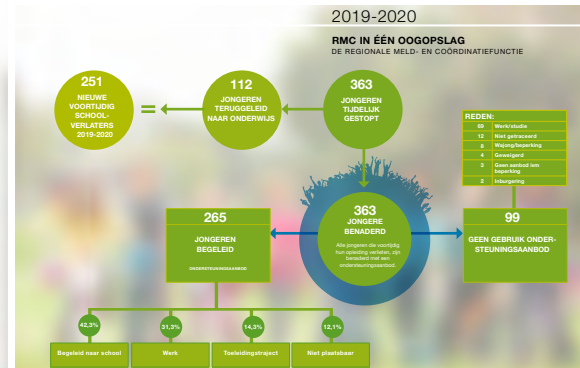




### 4 Leerplicht in één oogopslag

- 5 Het aantal leerplichtmeldingen in 2019-2020
- 5 Waar gingen de meldingen over?
- 6 Hoe zijn de meldingen afgehandeld?
- 6 Wat was het resultaat?
- 7 Spijbelen
- 7 Waar komen de spijbelmeldingen vandaan?
- 8 Protocol Ziekteverzuim als signaal
- 9 Waar hadden de vrijstellingen betrekking op?
- 10 Elk kind een passende plek
- 10 Thuiszitterpact
- 10 Cijfers thuiszitters
- 11 Beroepenfeest On Stage
- 11 Next Step
- 12 De overstap
- 12 No-Show-Actie

**Contact met Leerplicht:**  
 telefoon 079 - 346 9174 of  
 meldingenleerplicht@zoetermeer.nl



### 13 RMC in één oogopslag

- 14 Startkwalificatie
- 14 Hoeveel voortijdig schoolverlaters hadden we?
- 15 Wie zijn de uitvallers en waar komen ze vandaan?
- 16 Hoe worden voortijdig schoolverlaters begeleid?
- 16 Uitstroom van nieuwe voortijdig schoolverlaters 2019-2020
- 17 Begeleiding “oude” voortijdig schoolverlaters
- 17 Preventieve inzet RMC
- 18 Kwetsbare doelgroepen
- 18 Toeleiding arbeidsmarkt voor praktijkonderwijs en speciaal onderwijs
- 19 Ketenaanpak Jonge Moeders
- 19 Begeleid Wonen Jongeren
- 20 ZZoN: als zorg stagneert.....

**Contact met RMC:**  
 telefoon 079 - 346 9123 of  
 rmcmelding@zoetermeer.nl

## LEERPLICHT IN ÉÉN OOGOPSLAG

RESULTATEN	
AFHANDELING MELDINGEN	
1.092	Naar school
141	Hulpverlening
95	Alternatief scholingstraject
40	Niet verwijtbaar
35	Thuiszitter
34	Niet langer zorgelijk
25	Verhuisd
25	Proces-verbaal
24	Haltverwijzing
16	Alsnog ongeoorloofd verzuim
7	Waarschuwing
2.005	Totaal



**18.697**  
LEERPLICHTIGE  
LEERLINGEN  
5-18 JAAR

**1.058**  
LEERLINGEN  
ZIJN GEMELD  
(5,7%)

RESULTATEN	
AFHANDELING AANVRAGEN	
116	Verleend
13	Niet verleend
129	Totaal

**129**  
AANVRAAG  
VRIJSTELLINGEN

**1.596**  
MELDINGEN  
VERZUIM EN ZORG

54.2%

35.4%

2.3%

0.7%

**935 meldingen**  
Relatief verzuim  
(licht, wettelijk en langdurig ongeoorloofd verzuim)

**610 meldingen**  
Zorgmelding

**39 meldingen**  
Absoluut verzuim  
(geen inschrijving onderwijs)

**12 meldingen**  
Luxe verzuim  
(verlof buiten de schoolvakanties zonder toestemming)

6,1%

**105 aanvragen**  
Vrijstelling inschrijving school

**24 aanvragen**  
Vrijstelling geregeld schoolbezoek

## AANTAL LEERPLICHTMELDINGEN IN 2019-2020

Het aantal leerplichtigen in Zoetermeer in het schooljaar 2019-2020 bedroeg 18.697.

De leerplichtambtenaren ontvingen 1.596 meldingen verzuim en zorg van de scholen en deze meldingen hadden betrekking op 1.058 leerlingen. Een daling t.o.v. voorgaand schooljaar (respectievelijk 2.005 meldingen over 1.391 leerlingen). De daling is verklaarbaar doordat in de laatste vier maanden van het schooljaar het toezicht vanuit leerplicht opgeschort was in verband met de richtlijnen COVID-19. Daarnaast ontvingen zij 129 aanvragen vrijstelling door ouders (t.o.v. 169 in het voorgaand schooljaar).



# LEERPLICHT

## WAAR GINGEN DE MELDINGEN OVER?

### Absoluut verzuim

#### (geen inschrijving onderwijs)

Bij 81 leerlingen is onderzoek naar de school-inschrijving verricht. Bij 39 leerlingen was er sprake van absoluut verzuim, 16 leerlingen zijn door tussenkomst leerplicht alsnog ingeschreven, 12 jongeren hebben vervangend traject gedaan, 9 zijn overgedragen aan RMC en 4 verhuisd.

### Luxeverzuim (verlof buiten de school vakanties zonder toestemming)

Er waren 17 meldingen over vermoedelijk luxeverzuim. Na onderzoek bleek dat 5 meldingen onterecht waren en bij 4 leerlingen was er sprake van overmacht. Er is 7 keer een waarschuwing aan ouders gegeven en in 1 zaak is een proces-verbaal opgemaakt.

### Relatief verzuim (ongeoorloofd verzuim)

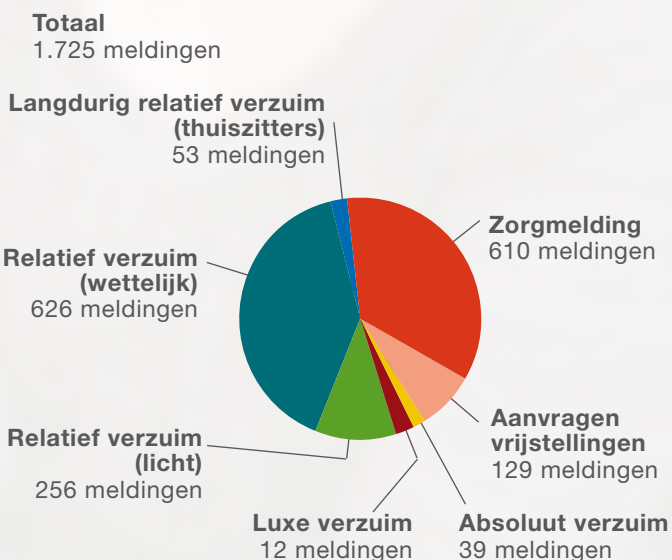
De meeste meldingen gaan over ongeoorloofd verzuim (54,2%). Bijna een kwart hiervan ligt onder de wettelijke norm van 16 uur per 4 weken en is gemeld in het kader van preventie.

**Zorgmeldingen** hebben onder andere betrekking op schorsingen (90) en verzuim of dreigend uitval door omstandigheden die niet verwijtbaar zijn (349).

### Aanvraag vrijstelling van onderwijs

Vrijstelling is mogelijk op grond van bijzondere omstandigheden, psychische of lichamelijke beperking of een vervangend scholingstraject. De meeste aanvragen zijn voor een vervangend scholingstraject (34%) en hebben veelal betrekking op het laatste jaar van de kwalificatieplicht.

Grafiek 1 - Verdeling meldingen naar soort verzuim, zorg en aanvraag vrijstelling (2.005)





## HOE ZIJN DE MELDINGEN AFGEHANDELD?

Het team leerplicht, bestaande uit 5 leerplichtambtenaren, begeleidde leerplichtige jongeren en ouders op verschillende manieren:

- Het sturen van waarschuwingsbrief bij licht of eerst verzuim;
- Het oproepen van jongeren en ouders voor een gesprek op het gemeentehuis of school;
- Telefonisch contact met ouders en scholen;
- Het afleggen van huis- en schoolbezoeken;
- Uitvoeren van de domeincheck;
- Het opmaken van proces-verbaal, deelname aan overleg met de Officier van Justitie en de Raad voor Kinderbescherming en het optreden bij de zittingen van het kantongerecht;
- Toeleiden naar alternatieve scholingstrajecten als regulier onderwijs niet mogelijk of wenselijk is;
- Deelname aan de Zorgactieteams op de scholen;
- Doorverwijzen naar hulpverlening en deelname aan zorggesprekken;
- Voorlichtingsacties op scholen voor leerlingen en onderwijzend personeel.

## WAT WAS HET RESULTAAT?

Het resultaat van de meeste leerplichtacties is dat de jongeren weer naar school gaan (68,4%) en het verzuim is beëindigd.



**Tabel 1 - Resultaten van afhandeling meldingen naar soort verzuimmelding**

	Absoluut verzuim	Relatief (licht verzuim)	Relatief (wettelijk verzuim)	Thuiszitten (langdurig) verzuim	Luxe verzuim	Zorg-melding	Totaal
Naar school	16	193	516	18	-	349	1.092
School vervangend traject	9	2	17	31	-	36	95
Niet verwijtbaar	-	26	10	-	4	-	40
Waarschuwing	-	-	-	-	7	-	7
Haltverwijzing	-	12	12	-	-	-	24
Proces-verbaal	1	-	23	-	1	-	25
Alsnog ongeoorloofd verzuim	-	-	-	-	-	16	16
Thuiszitter	-	4	6	-	-	25	35
Hulpverlening/opname	-	17	28	1	-	95	141
Niet langer zorgelijk	-	-	-	-	-	34	34
Verhuisd	4	1	6	3	-	11	25
Nog in begeleiding	-	1	-	-	-	32	32
Overdracht RMC	9	-	8	-	-	12	30
<b>Totaal</b>	<b>39</b>	<b>256</b>	<b>626</b>	<b>53</b>	<b>12</b>	<b>610</b>	<b>1.596</b>

## SPIJBELEN

Er waren 882 spijbelmeldingen (licht tot zwaar), die betrekking hadden op 651 personen (195 leerlingen minder dan voorgaand jaar). Hiervan hadden 471 leerlingen (72%) maar 1 verzuimmelding gedurende het gehele schooljaar.

Door de snelle preventieve acties vanuit de scholen en leerplicht bij licht en beginnend verzuim wordt het spijbelen ingeperkt.

## WAAR KOMEN DE SPIJBELMELDINGEN VANDAAN?

Binnen het voortgezet onderwijs heeft het vmbo het grootste aandeel in de meldingen (224). Met 417 meldingen ofwel 47,3% zijn de meeste spijbelmeldingen afkomstig van het mbo. Omdat de schooluitval op het mbo ook het grootst is, worden preventief huisbezoeken afgelegd bij het eerste verzuim. Dit wordt uitgevoerd door verzuimmedewerkers van het Mbo Rijnland en een ambulante jongerencoach en gefinancierd door de gemeente. De ouderbetrokkenheid is hiermee eveneens vergroot.



Tabel 2 - Herkomst scholen bij relatief verzuim (spijbelen)

	Relatief (wettelijk)	Relatief (licht)	Aantal	Totaal %
Basisonderwijs (BAO+SBO)	11	21	32	3,6%
Speciaal Onderwijs (SO)	0	2	2	0,2%
(Voortgezet) Speciaal Onderwijs (VSO)	4	19	23	2,6%
Praktijkonderwijs (PRO)	10	16	26	2,9%
Onderbouw VO	50	32	82	9,3%
VO:NT2	0	4	4	0,5%
VMBO	142	82	224	25,4%
HAVO	17	27	44	5,0%
VWO	5	14	19	2,2%
VAVO	0	9	9	1,0%
MBO niveau 1	5	72	77	8,7%
MBO niveau 2	6	129	135	15,3%
MBO niveau 3	2	33	35	4,0%
MBO niveau 4	4	166	170	19,3%
<b>Totaal</b>	<b>256</b>	<b>626</b>	<b>882</b>	<b>100%</b>



### PROTOCOL ZIEKTEVERZUIM ALS SIGNAAL

De gemeente Zoetermeer laat jaarlijks circa 130 onderzoeken uitvoeren door de JGZ (schoolartsen).

Dit onderzoek bij ziekteverzuim wordt, op verzoek van de school of leerplicht, uitgevoerd bij leerlingen die veel verzuimen wegens zorgwekkend of opvallend ziekteverzuim. Ouders worden hierbij betrokken. Nader onderzoek is nodig om de reden van het verzuim te achterhalen of de belastbaarheid te bepalen. Onderwijs, leerplicht en JGZ werken hierbij nauw samen. In het gesprek beoordeelt de jeugdarts of de leerling in staat is om onderwijs te volgen. Als dit gedeeltelijk het geval is, bespreekt de jeugdarts onder welke voorwaarden en wordt dit als advies teruggekoppeld naar de school.

### Interventies door schoolartsen na onderzoek ziekteverzuim

Advies	<b>51</b>
Consultatie inlichtingen vragen	<b>16</b>
Extra medisch onderzoek	<b>0</b>
Verwijzing	<b>27</b>
Voorlichting	<b>63</b>

In 2020 zijn 111 onderzoeken schoolbezoeken afgerond. Bij 107 leerlingen is vastgesteld dat zij in staat waren onderwijs te volgen (bij 46 hiervan was dat gedeeltelijk onderwijs) en 4 leerlingen waren niet in staat onderwijs te volgen. De leerlingen die blijven verzuimen na positief advies en de leerlingen die niet bij de schoolarts verschijnen, worden samen met hun ouders opgeroepen door de leerplichtambtenaar.

In het schooljaar 2019-2020 is een aangescherpt protocol 'Ziekteverzuim als signaal' gelanceerd, waarbij nog eerder door de mentor contact gezocht wordt bij ziekteverzuim. Doel is om het ziekteverzuim en uitval te verminderen en het aantal onderzoeken ziekteverzuim te stabiliseren.







**Tabel 3 - Afhandeling aanvragen vrijstelling**

**Vrijstelling van geregeld schoolbezoek**

	grondslag	po	vo	mbo	totaal
Verleend 3a	aangepast schoolprogramma	-	1	-	1
Verleend 3b	toelating 15 jarige op mbo	-	4	4	8
Verleend 11	verlof bijzondere omstandigheden	8	-	-	8
Niet verleend 11	verlof bijzondere omstandigheden	6	-	1	7

**Vrijstelling van inschrijving**

	grondslag	po	vo	mbo	totaal
Verleend 5a	lichamelijk of psychisch niet in staat	24	12	1	37
Niet verleend 5a	lichamelijk of psychisch niet in staat	2	-	-	2
Verleend 5b	bezwaar op basis van levensovertuiging	1	-	-	1
Niet verleend 5b	bezwaar op basis van levensovertuiging	-	1	-	1
Verleend 5c	inschrijving bij school in buitenland	4	13	-	17
Verleend 15	vervangend leerwerktraject	-	20	24	44
Niet verleend 15	vervangend leerwerktraject	-	1	2	3

**WAAR HADDEN DE VRIJSTELLINGEN BETREKKING OP?**

In schooljaar 2019-2020 zijn 129 aanvragen vrijstelling door ouders ingediend. Hiervan zijn er 116 toegekend. De Leerplichtwet kent twee vormen van vrijstelling:

- vrijstelling van geregeld schoolbezoek
- vrijstelling van inschrijving bij een school

Bij 37 leerlingen is een volledige ontheffing (5a) afgegeven omdat na onderzoek is vastgesteld dat zij niet in staat zijn onderwijs te volgen en dat zorg of behandeling nodig is. Bij 28 leerlingen is dit tot het einde van hun leerplicht (hiervan zaten 10 jongere in hun laatste jaar leerplicht), 26 leerlingen hebben één of meerdere scholen van het speciaal onderwijs bezocht. Ook bij deze kinderen wordt de integrale aanpak voortgezet om te kijken wat het ontwikkelperspectief is en of terugkeer in het onderwijs mogelijk is. Bij 7 kinderen is alsnog terugkeer naar (speciaal) onderwijs gerealiseerd (t.o.v. 2 in voorgaand jaar).

Het komt soms voor dat ouders een beroep willen doen op ontheffing van de leerplicht omdat zij geen passend onderwijsaanbod accepteren en buiten het onderwijs een oplossing zoeken. Zij kunnen zich wenden tot de landelijke geschillencommissie passend onderwijs. Vanaf 2019 wordt door leerplicht een onafhankelijke arts ingeschakeld om te beoordelen of een kind niet in staat is onderwijs te volgen. In verband met het 4-ogen principe wordt ook het samenwerkingsverband passend onderwijs door de arts geraadpleegd.

## ELK KIND EEN PASSENDE PLEK

Een thuiszitter is een leerling die 4 weken of langer geen onderwijs volgt en die geen vrijstelling van de leerplicht heeft. Hoewel de term anders doet vermoeden, zitten de meeste thuiszitters niet letterlijk thuis maar volgen al naar gelang hun belastbaarheid een alternatief dagbesteding/scholingstraject of hulpverleningstraject. Met de invoering van het Passend Onderwijs zijn de samenwerkingsverbanden verantwoordelijk voor het terugdringen van thuiszitters door het bieden van passende ondersteuning. De gemeente sluit hierbij aan door de jeugdhulp dichterbij of in de school te organiseren.

Er vinden maandelijks thuiszitterstafels plaats in het po en vo met de voorzitters van de samenwerkingsverbanden, Jeugd en Gezinshulp, Jeugdbescherming West en Leerplicht om de voortgang te bewaken en waar nodig op te schalen.

## THUISZITTERSPACT:

De gemeente Zoetermeer heeft zich gecommitteerd aan het landelijk thuiszitterspact. De gezamenlijke ambitie is dat er in 2020 geen leerling langer dan drie maanden thuiszit zonder passend aanbod van onderwijs en/of jeugdhulp. In de afgelopen jaren is een daling gerealiseerd in de omvang en de duur van het thuiszitten door inzet van maatwerk. Door de uitbraak van Corona en de lockdown vanaf maart 2020 waren opvangplekken gesloten en liepen onderzoeken en hulpverleningstrajecten vertraging op. Bij 35 (van de 53) jongeren duurde het meer dan 3 maanden. Gedurende die periode was er wel contact met hen en/of ouders.



## CIJFERS THUISZITTERS (langdurig relatief verzuim)

In het schooljaar 2019-2020 waren er 53 jongeren in de leeftijd van 5-18 jaar (0,28% van het totaal aantal leerplichtigen) die 4 weken of langer geen regulier onderwijs volgden en geen vrijstelling hadden. Bij 31 jongeren is de schoolgang gedeeltelijk of volledig hersteld.

Tabel 4 - Uitstroom bij thuiszitters

	Aantal	%
Naar school	15	28,3
Nog in begeleiding	7	13,2
Onderwijszorgarrangement	16	30,2
Opname	1	1,9
Schoolvervangend traject	6	11,3
Verhuisd	3	5,7
Vrijstelling	5	9,5
<b>Totaal</b>	<b>53</b>	<b>100</b>



## BEROEPENFEEST 'ZOETERMEER ON STAGE'

Een goede opleidingskeuze voorkomt schooluitval en loopbaanoriëntatie is daarom van groot belang. De gemeente nam samen met het onderwijs en bedrijfsleven opnieuw deel aan Zoetermeer On Stage. Tijdens dit beroepenfeest werden in drie rondes bijna 1000 leerlingen van het Vmbo in contact gebracht met beroepsbeoefenaars uit allerlei branches. Zij hadden daarvoor al een training 'Junior Netwerking' gekregen en eigen visitekaartjes gemaakt. Bij een match werd een afspraak gemaakt voor de Doe Dag waarbij alle leerlingen een dag meelopen op de werkvloer. Ook de docenten nemen deel aan de bedrijfsbezoeken zodat zij op de hoogte blijven van de ontwikkelingen in het bedrijfsleven.

[www.zoetermeeronstage.nl](http://www.zoetermeeronstage.nl)



THE  
NEXT  
STEP



Wie ben ik?

Hét Beroepenfeest

On Stage  
Zoetermeer On Stage



## 'NEXT STEP'

Voor leerlingen van het speciaal- en praktijkonderwijs is de vervolgstap na school vanwege een beperking extra spannend. De gemeente organiseert samen met de betrokken scholen ook een beursvloer voor deze leerlingen en hun ouders. Ze kunnen kennis te maken met werkgevers, aanbieders van dagbesteding en organisaties die extra ondersteuning kunnen bieden. Voor de leerlingen valt er veel te zien en te doen om zo te ontdekken waar hun talenten liggen. De editie 2020 heeft helaas niet kunnen plaatsvinden in verband met Corona.

[www.thenextstepzoetermeer.nl](http://www.thenextstepzoetermeer.nl)



## DE OVERSTAP

Op het moment dat de eindexamenkandidaten van het Vmbo overstappen naar het Mbo lopen zij een groter risico op uitval. Zij behoren na het behalen van hun diploma niet langer tot het voortgezet onderwijs, maar zijn ook nog niet gestart op het vervolgonderwijs. In het preventieproject De Overstap werken de decanen van het voortgezet onderwijs, het onderwijs servicecentrum van het Mbo en het RMC samen om de groep eindexamenkandidaten te volgen bij hun overstap en bieden zij waar nodig ondersteuning. Er zijn er ook nadere afspraken gemaakt voor kwetsbare doelgroepen die meer zorg nodig hebben bij hun overstap naar het Mbo zoals het praktijkonderwijs, het speciaal onderwijs en het VAVO.

De gemeente heeft de ouders van 748 eindexamenkandidaten Vmbo aangeschreven met het verzoek om informatie te leveren over de vervolgopleiding van hun kind. Op basis van de respons van de ouders en de decanen zijn 47 leerlingen die een risico liepen om niet aangenomen te worden, door RMC in begeleiding genomen. Het ging hierbij om leerlingen die zich niet of te laat hadden aangemeld, afgewezen waren of nog geen leerbaan gevonden hadden.

De leerlingen die aan het begin van het schooljaar niet staan ingeschreven, worden overgedragen aan leerplicht. In 2020 zijn 4 leerlingen niet aan een vervolgopleiding begonnen (t.o.v. 20 in voorgaand verslagjaar). Daarvan zijn 3 jongeren zijn aan het werk gegaan, 1 wordt begeleid door hulpverlening, zij waren niet meer leerplichtig. Door Corona waren de mogelijkheden om te gaan werken beperkt, wat heeft geleid tot een nog hogere instroom onderwijs t.o.v. voorgaande jaren. Hiervan zijn 9 studenten na 3-6 maanden op het mbo alsnog uitgevallen en op een leerwerktraject geplaatst.

**Meer info: [www.voroc.nl](http://www.voroc.nl) of [m.mathot@zoetermeer.nl](mailto:m.mathot@zoetermeer.nl)**



## NO SHOW-ACTIE

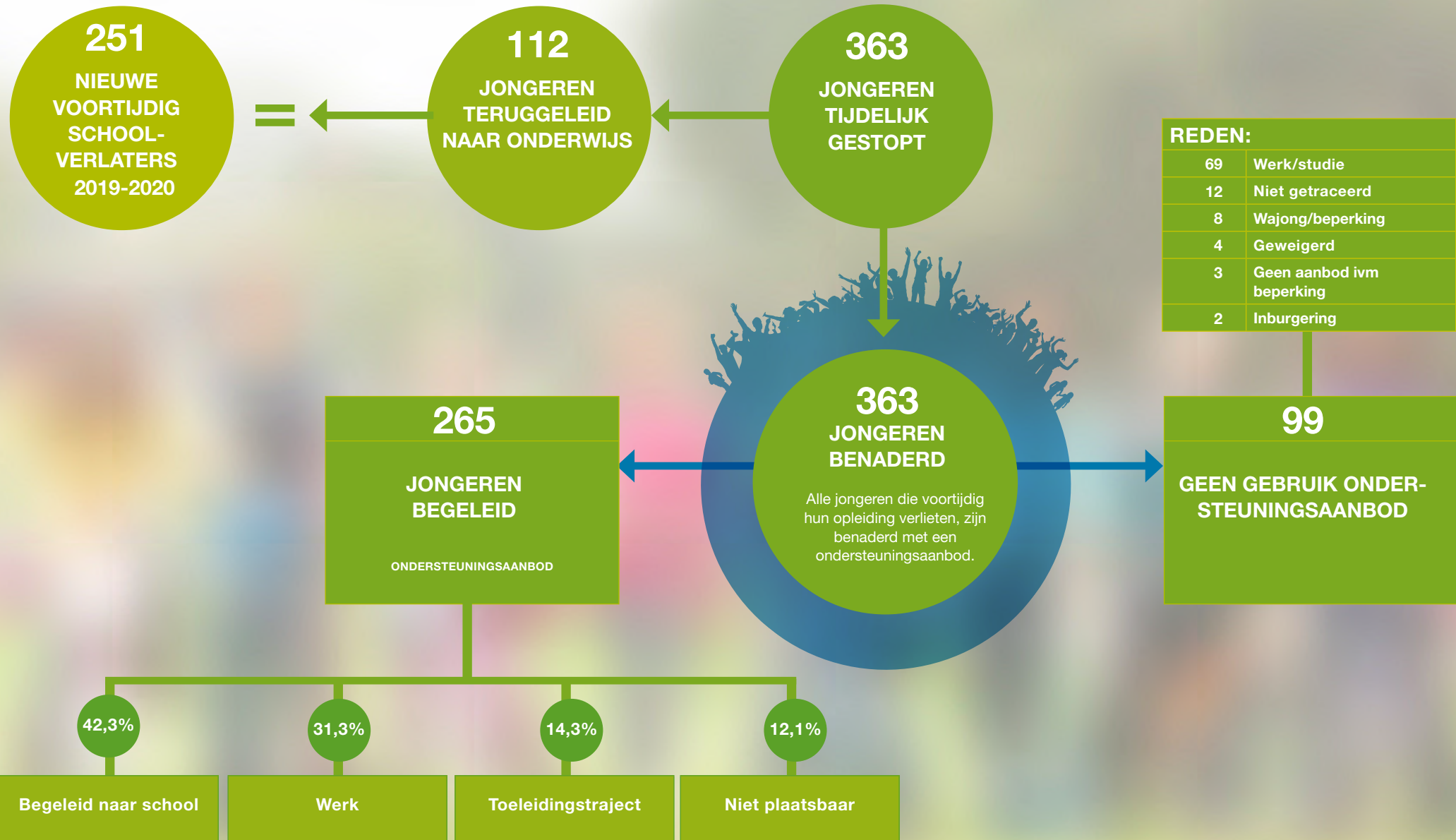
Na de zomer voeren leerplichtambtenaren, casemanagers RMC en verzuimmedewerkers van het ROC ID College gezamenlijk de jaarlijkse controleactie uit in de klassen van het Mbo.

De NO SHOW actie wordt regionaal uitgevoerd en beoogt de volgende doelen:

- Controleren of studenten na de zomervakantie daadwerkelijk met hun (vervolg)opleiding gestart zijn.
- Traceren en ondersteunen van jongeren waarbij de aanmelding niet goed verlopen is zodat ze alsnog geplaatst worden.
- Docenten wijzen op het belang van goede verzuimregistratie en melding.
- Studenten op de hoogte brengen van de kwalificatieplicht en aanpak voortijdig schoolverlaten.
- Studenten bekendmaken met de ondersteuning op gebied van loopbaanbegeleiding en zorg.
- Afleggen van huisbezoeken aan jongeren die niet bereikbaar zijn.



## RMC IN ÉÉN OOGOPSLAG DE REGIONALE MELD- EN COÖRDINATIEFUNCTIE



## STARTKWALIFICATIE

Een voortijdig schoolverlater (vsv'er) is een leerling die het onderwijs verlaat zonder dat hij een startkwalificatie behaald heeft. Een startkwalificatie is een diploma op minimaal mbo2-, havo- of vwo-niveau. Voortijdige schoolverlaters moeten het liefst zo snel mogelijk weer terug naar school zodat ze een goede opleiding krijgen die bijdraagt aan hun kansen op de arbeidsmarkt. De gemeente levert daar een belangrijke bijdrage aan. In de wet op de RMC staan de taken van de gemeente als volgt beschreven:

- De realisatie van een sluitende melding en registratie van voortijdig schoolverlaters;
- Zorg dragen voor doorverwijzing en herplaatsing van voortijdig schoolverlaters;
- Het tot stand brengen van samenwerking tussen alle belangrijke partijen die te maken hebben met deze jongeren en het onderhouden van dit netwerk.



## HOEVEEL NIEUWE VOORTIJDIG SCHOOLVERLATERS HADDEN WE?

Een jongere die in het verslagjaar zijn opleiding voortijdig beëindigd en niet weer ingeschreven staat op 1 oktober van het volgend schooljaar wordt geteld als nieuwe voortijdig schoolverlater.

Gedurende het schooljaar 2019-2020 hebben 363 jongeren hun opleiding (tijdelijk) beëindigd, hiervan zijn 112 teruggeleid naar onderwijs en waren er dus 251 nieuwe voortijdig schoolverlaters. Dit is 2,7% van de doelgroep, een lichte daling t.o.v. voorgaand schooljaar (2,8%).

Dit jaarverslag rapporteert over alle jongeren die tussentijds zijn uitgevallen, de inspanningen die

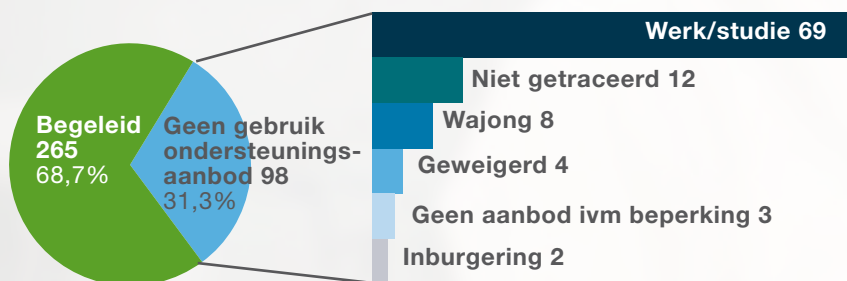
geleverd zijn en de resultaten. Het overgrote deel (99%) is ouder dan 18 jaar en valt niet onder de leerplicht of kwalificatieplicht<sup>1)</sup> en begeleiding vindt plaats binnen een vrijwillig kader.

Alle jongeren die voortijdig hun opleiding verlieten, zijn benaderd met een ondersteuningsaanbod (m.u.v. verhuisd). Er zijn 363 jongeren benaderd, waarvan 265 jongeren gebruik hebben gemaakt van de begeleiding.

De RMC heeft 239 nieuwe uitvallers begeleid naar school (42,3%), werk (31,3%) of toeleidingstraject (14,3%). De totale uitstroomgegevens staan in tabel 5 (pagina 15).

<sup>1)</sup> Deze zijn meegenomen in de cijfers thuiszitters in het deel leerplicht

**Grafiek 2 - Verdeling uitvallers 2019/2020 naar registratie en begeleiding (n=390)**





## WIE ZIJN DE UITVALLERS EN WAAR KOMEN ZE VANDAAN?

Wanneer de problematiek school overstijgend is of de jongere al is uitgevallen, wordt deze na melding door de leerplichtambtenaar of casemanager RMC uitgenodigd om te kijken wat er nodig is. Jongeren tot 18 jaar vallen onder de kwalificatieplicht en worden door de leerplichtambtenaar op een vervangend scholingstraject geplaatst als terugkeer naar school niet mogelijk is.

De RMC maakt onderdeel uit van het gemeentelijk jongerenloket en kan rechtstreeks gebruik maken van het re-integratieaanbod wanneer er sprake is van te grote afstand tot onderwijs en/of werk. Als de jongere inkomensondersteuning nodig heeft, wordt hij overgedragen naar klantmanager Werk, Zorg en Inkomen. De lijnen zijn kort en onderling wordt afgestemd wie de regie heeft op het traject van de jongere.

Tabel 5 - Onderwijsachtergrond uitvallers, naar leeftijd op ingangsdatum

Onderwijsachtergrond	Leeftijd						Totaal
	17	18	19	20	21	22	
VSO	-	2	-	-	-	-	2
VMBO	-	18	2	-	-	-	20
HAVO/WVO	-	6	1	-	1	-	8
VAVO VMBO T	-	3	2	2	2	-	9
VAVO HAVO/WVO	-	3	7	1	2	-	13
MBO	1	133	72	44	28	20	298
Particuliere opleiding		1	-	-	1	2	4
Anders	-	1	4	2	-	1	8
<b>Totaal</b>	<b>1</b>	<b>167</b>	<b>89</b>	<b>49</b>	<b>34</b>	<b>23</b>	<b>363</b>



## HOE WORDEN DE VOORTIJDIG SCHOOLVERLATER BEGELEID?

Wanneer de problematiek school overstijgend is of de jongere al is uitgevallen, wordt deze na melding door de leerplichtambtenaar of casemanager RMC uitgenodigd om te kijken wat er nodig is. Jongeren tot 18 jaar vallen onder de kwalificatieplicht en worden door de leerplichtambtenaar op een vervangend scholingstraject geplaatst als terugkeer naar school niet mogelijk is.

Bij jongeren van 18-23 jaar vindt de begeleiding op vrijwillige basis plaats. Er wordt altijd contact gezocht met de school van herkomst om zoveel mogelijk gezamenlijk het traject uit te stippelen. Begeleiding kan variëren van advies en bemiddeling naar school tot intensieve begeleidingstrajecten waarbij samenwerking gezocht wordt met hulpverlenende instanties. De meeste begeleidingstrajecten zijn door de casemanagers RMC zelf uitgevoerd (71%). Als een jongere niet reageert en er verder geen school- of werkgegevens bekend zijn, brengt de casemanager een bezoek aan huis om de informatie op te halen en te kijken of degene toch hulp nodig heeft. Op deze manier probeert de RMC alle jongeren goed in beeld te houden.

De RMC maakt onderdeel uit van het gemeentelijk jongerenloket en kan rechtstreeks gebruik maken van het re-integratieaanbod wanneer er sprake is van te grote afstand tot onderwijs en/of werk. Als de jongere inkomensondersteuning nodig heeft, wordt hij overgedragen naar klantmanager Werk, Zorg en Inkomen. De lijnen zijn kort en onderling wordt afgestemd wie de regie heeft op het traject van de jongere.

## UITSTROOM VAN DE BEGELEIDE VOORTIJDIG SCHOOLVERLATER 2019-2020

Aan het eind van ieder schooljaar wordt gecontroleerd waar de jongere naartoe gaat na het aangeboden traject. Bij 42,3% van de begeleide jongeren is terugkeer naar onderwijs gerealiseerd, 39,6% is aan het werk gegaan en 14,3% zat nog op een toeleidingstraject bij de RMC of een andere ketenpartner. Hoewel het streven is zoveel mogelijk jongeren naar onderwijs terug te leiden, ziet het Ministerie van OC&W uitstroom naar werk ook als een

positieve herplaatsing van de voortijdige schoolverlater als dit het hoogst haalbare is. Door Corona zien we een afname in de uitstroom naar werk met 8% en een stijging van de instroom in onderwijs met 5% t.o.v. van voorgaand jaar.

Tabel 6 toont de uitstroom van de begeleide uitvallers (265) in verslagjaar 2019-2020.

**Tabel 6 - Uitstroom begeleide nieuwe vsv-ers 2019-2020**

Uitstroom naar	Aantal	%
<b>Onderwijs</b>	<b>112</b>	<b>42,3</b>
MBO	93	35,1
VO/VSO	0	0,0
VAVO (MAVO/HAVO)	17	6,4
Overige onderwijs	1	0,4
Startkwalificatie behaald	1	0,4
<b>Werk regulier</b>	<b>83</b>	<b>31,3</b>
Werk regulier	83	31,3
<b>Toeleidingstrajecten</b>	<b>38</b>	<b>14,3</b>
Nog in traject RMC	15	5,7
Reïntegratie / WZI	17	6,4
Hulpverlening	5	1,9
Inburgering	1	0,4
<b>Niet plaatsbaar</b>	<b>32</b>	<b>12,1</b>
Geen motivatie	16	6,0
Verhuisd	14	5,3
Detentie	2	0,8
<b>Totaal</b>	<b>265</b>	<b>100%</b>





## BEGELEIDING OUDE VSV-ERS (65 jongeren)

Behalve jongeren die in het verslagjaar uitvallen, begeleidt de RMC ook jongeren die al eerder het onderwijs hebben verlaten, de zogenaamde 'oude' voortijdig schoolverlaters. Het gaat bijvoorbeeld om voortijdig schoolverlaters, die nieuw in de stad zijn komen wonen of jongeren zonder startkwalificatie die zich melden bij het Werkplein. Soms bellen jongeren zelf weer op voor hulp en worden ze opnieuw begeleid. Er zijn 65 'oude' voortijdig schoolverlaters begeleid gedurende het verslagjaar.

Uit de cijfers blijkt dat jongeren die langer het onderwijs verlaten hebben, moeilijker terug te leiden zijn naar onderwijs (21% t.o.v. 42%). Daarom ligt binnen de aanpak voortijdig schoolverlaten meer nadruk op preventieve melding en ondersteuning door RMC bij verzuim en dreigend uitval.



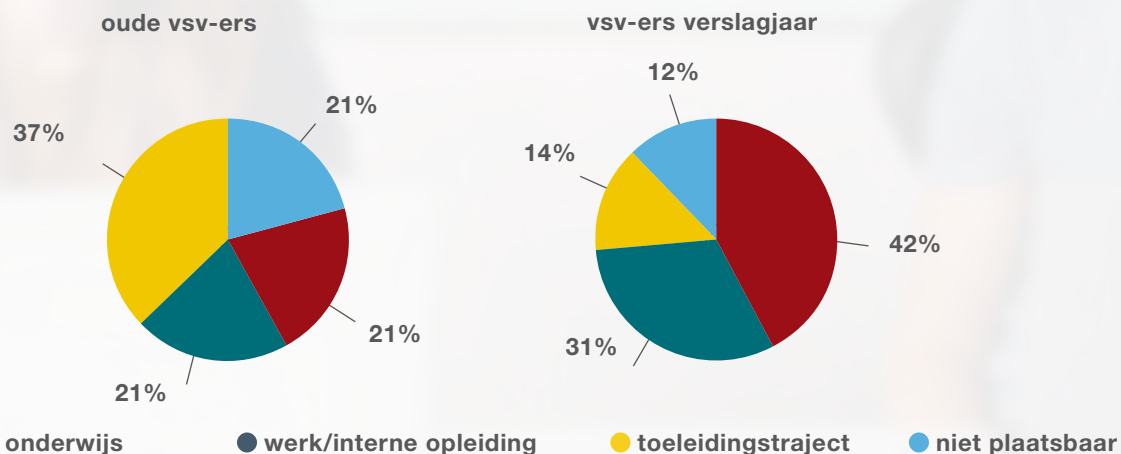
## PREVENTIE INZET RMC bij verzuim 18+ (392 jongeren) en zorg (154 jongeren)

Om de aangescherpte doelstelling van het kabinet te behalen, moet de preventieve aanpak geoptimaliseerd worden. Daarom is de meldtermijn verzuim voor jongeren ouder dan 18 jaar gelijkgetrokken met de meldtermijn voor de leerplichtigen. Absentie wordt digitaal geregistreerd door de docent in de les en meteen doorgegeven aan de verzuimmedewerker.

De regionale werkgroep verzuim doet verbetervoorstellen aan de hand van ingebrachte casuïstiek zodat succesvolle pilots verbreed kunnen worden naar alle Mbo-opleidingen in de regio.

De school is het eerstverantwoordelijk om uitval te voorkomen en ondersteuning te bieden. Er zijn 1177 meldingen verzuim 18+ via het digitale verzuimloket DUO gedaan. De meldingen hadden betrekking op 686 jongeren (t.o.v. 633 voorgaand schooljaar). Bij een eerste melding volgt vanuit de RMC een schriftelijke reactie ter waarschuwing (387). Bij herhaald verzuim is door de RMC preventief met 392 jongeren contact gezocht na melding verzuim en dreigend uitval. Met deze jongeren wordt vroegtijdig gesproken zodat de juiste steun ingezet kan worden. Daarnaast zijn 137 jongeren begeleid met een zorgmelding (48% psychosociaal, 22% dreigende verwijdering, 12% woonproblematiek). Bij 86,4% van de gemelde jongeren met verzuim of met zorg is schooluitval voorkomen door de gezamenlijke inspanningen.

Grafiek 3 - Uitstroom begeleide oude en nieuwe vsv-ers 2019-2020



## **TOELEIDING ARBEIDSMARKT VOOR PRAKTIJKONDERWIJS (PRO) EN SPECIAAL ONDERWIJS (VSO)**

De verantwoordelijkheid voor de doelgroep Arbeidsbeperkten (voorheen Wajong) is van het UWV overgegaan naar de gemeente. In het schooljaar 2018-2019 is een start gemaakt met een integrale aanpak voor de leerlingen die uitstromen van het praktijkonderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs. Deze leerlingen krijgen een uitstroomprofiel voor onderwijs, werk of een arbeidsmatige dagbesteding. Voor een goede aansluiting is de gemeente (het Jongerenloket) gedurende het laatste schooljaar van de leerling al betrokken bij de besprekingen over de uitstroommogelijkheden. Samen de leerling en ouders wordt gekeken welke ondersteuning (preventief) ingezet kan worden zodat de leerling een passende plek op de arbeidsmarkt krijgt en kan behouden. Er zijn afgelopen jaar 16 leerlingen bemiddeld naar een (beschermde) werkplek waarvan het merendeel met loonkostensubsidie.





## KETENAANPAK JONGE MOEDERS

Een jonge moeder is een vrouw die voor haar 20e jaar een kind heeft gekregen. De RMC volgt de doelgroep tot 23 jaar. De daling van het aantal jonge moeders in de afgelopen jaren is het afgelopen jaar nog iets verder doorgezet. Er waren in Zoetermeer in totaal 63 jonge moeders in de leeftijd tot 23 jaar (het vorig schooljaar betrof dat 69). Er waren 3 jonge moeders onder de achttien jaar, het merendeel (46) is boven de twintig jaar. Er waren 26 jonge moeders die een studie volgden en 13 waren al in het bezit van een startkwalificatie.

Het JIP houdt in opdracht van de gemeente een spreekuur voor jonge moeders en zwangere meiden. Zij stappen makkelijker binnen bij deze laagdrempelige organisatie. De medewerker kijkt samen met de jonge moeder op welke gebieden er problemen of vragen zijn. Het JIP houdt het overzicht van de ondernomen acties en de doorverwijzingen en geeft de informatie door aan de RMC zodat op één centrale plek alle gegevens bekend zijn en waar nodig hulp ingezet wordt. In 2016 is het zorgpad voor Jonge Moeders in het kader van een innovatieproject kwetsbare zwangeren geactualiseerd en met de betrokken ketenpartners besproken. Jonge moeders die woonbegeleiding nodig hebben, vallen onder het project Begeleid Wonen Jongeren (BWJ).

**Meer info:** [m.mathot@zoetermeer.nl](mailto:m.mathot@zoetermeer.nl)

## BEGELEID WONEN JONGEREN (BWJ)

Woonbegeleiding aan kwetsbare jongeren is een effectieve maatregel voor het terugdringen van voortijdig schoolverlaten en jeugdwerkloosheid. Het project Begeleid Wonen Jongeren biedt een integrale aanpak op het gebied van wonen, leren, werken en zorg voor jongeren vanaf 18 jaar die niet thuis kunnen wonen, maar ook nog niet in staat zijn zelfstandig te wonen. De aanmelding en toeleiding verloopt via het RMC, de samenwerkingspartners zijn de wooncorporaties De Goede Woning, Vidomes en Vestia en het Mbo Rijnland.

De afgelopen jaren waren er minder woningen beschikbaar vanwege de extramuralisering in de zorg en de taakstelling die de gemeente Zoetermeer heeft met betrekking tot statushouders. Dit heeft er toegeleid dat er minder jongeren gebruik konden maken van het woonproject. Daarom wordt nu in het voortraject al begeleiding geboden. In de praktijk blijkt dat het woontraject hierdoor succesvoller verloopt.

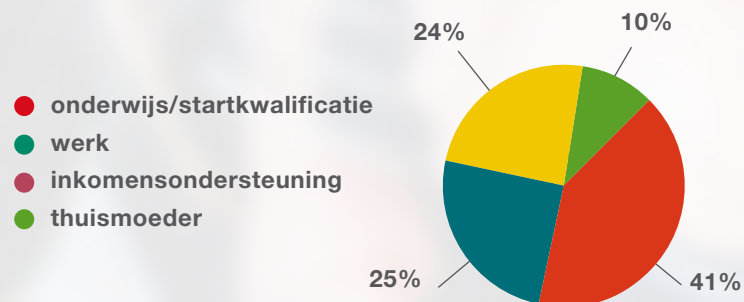
In 2020 hebben 68 jongeren woonbegeleiding ontvangen. Inmiddels zijn 16 jongeren succesvol uitgestroomd naar zelfstandig wonen en zijn 47 jongeren nog in begeleiding, 3 hielden zich niet aan de afspraken en 1 jongere zag van het traject af. Voorwaarde voor deelname aan het project is dagbesteding via school, werk of leerwerktraject, voldoende inkomen en deelname aan het begeleidingstraject. Redenen voor deelname aan het project is een problematische thuissituatie (47), of geen woonplek hebben (9), schulden (8) of psychische klachten (4).

**Meer info:**

[www.zoetermeer.nl/zorg-welzijn/begeleid-wonen-jongeren\\_43529](http://www.zoetermeer.nl/zorg-welzijn/begeleid-wonen-jongeren_43529)

**Contact:** [b.de.roode@zoetermeer.nl](mailto:b.de.roode@zoetermeer.nl)

**Grafiek 4 - Dagbesteding/inkomen van de doelgroep Jonge Moeders 2019-2020**



## **ZZoN: ALS ZORG STAGNEERT.....**

Het Zoetermeers ZorgNetwerk (ZZoN) is een multidisciplinair team van verschillende hulpaanbieders dat ingeschakeld kan worden als de zorg niet tot stand komt of stagneert. Zij hebben samen een brede scope waardoor er goed zicht is op wat er al voor de jongere is gedaan en welke acties genomen moeten worden om deze verder te helpen.

De focus ligt vooral op jongeren die geen onderwijs volgen omdat zij geen gebruik kunnen maken van het zorgaanbod van de school. Ook kan ZZoN andere zorgsignalen oppakken op het gebied van vrije tijd en veiligheid zoals overlastgevende jongeren of nazorg van ex-gedeteneerde jongeren. Er zijn het afgelopen schooljaar 50 jongeren tot 27 jaar bij de gemeente gemeld vanwege beëindigen detentie (t.o.v. 57 in voorgaand jaar). Hiervan waren 8 jongeren in de leeftijd 14-18 jaar. Bij 14 jongeren was sprake van recidive. Standaard wordt gekeken of er ondersteuning nodig is op gebied van scholing, werk, zorg en inkomen. Jongeren onder de 18 jaar worden gevolgd door leerplicht, jongeren van 18 jaar en ouder worden in opdracht van de gemeente in detentie bezocht door Exodus. Er zijn 23 jongeren bezocht, waarvan 8 in ambulante begeleiding zijn genomen, 17 jongeren worden begeleid door reclassering.

In ZZoN nemen deel: Jeugd- en Gezinshulp, Jeugdbescherming West, stichting Kwadraad, MEE, MIDDIN, Brijder Verslavingszorg, Impegno, Jeugdgezondheidszorg, Buurtwerk, Homerun/ Humanitas, Jutters (FACT), Jeugdformaat, Ipse de Bruggen, Benitahome en het Jongerenloket van de gemeente Zoetermeer.

**Meer info: [m.mathot@zoetermeer.nl](mailto:m.mathot@zoetermeer.nl)**



## **Colofon**

Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.  
Redactieadres: J.M. Gringhuis, Gemeente Zoetermeer,  
Tel 079 346 95 00  
Ontwerp: [www.bb-go.nl](http://www.bb-go.nl)